

یاد و خاطره بانو صفری با حوزه علمیه عصمتیه
۲ خیریه و خانه های وقفی هیچ وقت فراموش نمی شود

همیشه زنده

شوشتری - مرحوم شهر بانو صفری را اگر تنها با حوزه علمیه عصمتیه نشناسیم، قطعاً وجود این حوزه بخشی از خاطرات بسیاری از زنان مشهدی است. حوزه علمیه ای که از جلسات روضه و آموزش قرآن خانگی در دهه ۳۰ آغاز شد. بعد از فوت گرفتن این جلسات خانگی و وابستگی زنان به حضور در دوره های آموزشی آن، حوزه علمیه عصمتیه به صورت رسمی در فلکه آب با مدیریت بانو صفری آغاز به کار کرد. ۱۰ سال بعد از آن تاریخ، اولین شعبه ها در شهرهای همسایه راه اندازی شد و حدود دودهمه بعد از آن بخش خیریه در زیر زمین مجموعه آغاز به کار کرد و اندکی بعد هم شعبه های خارج از کشور راه افتاد. همزمان با همین وسعت دادن به کارها بود که بانو صفری به خانم فرنکیس عنبری حکم مدیریت خیریه را داد و به شیخ غلامحسین تبریزی (عبدخدایی) هم حکم تولیت و مدیریت حوزه علمیه عصمتیه بعد از فوتش. حال با گذشت ۴ سال از فوتش شعبه اصلی حوزه علمیه عصمتیه در خیابان آخوند خراسانی توسط انسیه گوهر شادی، شاکر دخت خانم صفری و عروس آیتا... عبدخدایی اداره می شود.

نیازمند، کارشناس های تحقیق ارزیابی می کردند و در صورت محتاج بودن از محل درآمد - فروش چادر و پارچه های دوخته شده در خیاطی خیریه و ۱۰۰ تومان که هر یک از اعضای هیئت امنای ماهیانه می دادند - به آن ها کمک می شد. البته جز این موارد با آغاز جنگ تحمیلی کمک به جبهه و بی خانمان ها هم شروع شد. با کمک خانم صفری سفارش های ملافه بیمارستان ها را می گرفتیم و رایگان ملافه می دوختیم و می فرستادیم. جز این ساماندهی و دادن خوراک و پوشاک به بی خانمان های جنگ که خودشان را به مشهد رسانده بودند، هم بخشی از کارمان بود. این افراد را شناسایی و با آنچه در دست داشتیم و کمک خیران سروسامان می دادیم.

خوب یادم هست وقتی برای جبهه کمک مالی، خوراک و پوشاک خواستند. حاج خانم در جلسه تفسیر این کمک را اعلام کرد و از بانوان خواست تا هر مقدار می توانند کمک کنند. اولین زنی بود که گردنبندش را باز کرد و هدیه داد. بعد از او هریک از افراد چیزی هدیه دادند و کلی طلا جمع شد. این طلاها را حاج خانم بست و به ستاد جهت کمک به جبهه تحویل داد. علاوه بر این یک کامیون مواد خوراکی جمع آوری و خریداری کرد و با هم به اهواز بردیم.

خانم عنبری که از ابتدای شکل گیری خیریه تا به امروز یک روز هم کارش در این محل را تعطیل نکرده، ادامه می دهد: هم زمان با خراب شدن حوزه علمیه عصمتیه ما هم از این حوزه جدا شدیم. ابتدا به آبکوه رفتیم و از آنجا هم به کفایه ۱۴ آمدم که هنوز هم با نام خیریه عصمتیه فعال هستیم. در حال حاضر این خیریه کلی مراجعه کننده دارد که نیاز آن ها از محل فروش غذا در روزهای دوشنبه هر هفته، وسایل دوخته شده در کارگاه خیاطی و کمک خیران رفع می شود. همچنین به سنت چند دهه قبل به نوع و سانس نیازمند تجهیز به هم اهدا می گردد.

علمیه عصمتیه در فلکه آب، منزلش را در همسایگی این مکان واگذار می کند و با پول آن در آخوند خراسانی ۱۷ سه خانه می خرد. خانه هایی که ساختمان آن ها به هم وصل و در کنار حوزه کنونی عصمتیه است. گوهر شادی در توضیح سرنوشت آن ها چنین می گوید: اولین وقف برای حوزه علمیه عصمتیه را آقای فاطمی، از استادان به نام مشهدی، انجام داد. او بخشی از دارایی خود را در قالب خانه به این حوزه بخشید که در حال حاضر ساختمان آن مورد استفاده است. حاج خانم هم سه خانه خودش را قبل از فوت، وقف کرد که اداره کل اوقاف آن ها را مدیریت می کند.

از دست گیری نیازمندان تا کمک به جبهه و بی خانمان های جنگ

شهر بانو صفری را خیلی از شاگردانش با دست و دل بازی اش به خاطر می آورند. صفتی که او را به راه اندازی خیریه کشاند؛ از خیریه راه حق رضویه که در سال ۱۳۴۷ تأسیس شده است گرفته تا خیریه عصمتیه.

فرنکیس عنبری، مسئول خیریه عصمتیه، با گریزی به گذشته برایمان چنین تعریف می کند: در سال ۱۳۵۶ به واسطه یکی از فامیل با حاج خانم آشنا شدم. همان موقع قرار شد که من پارچه بخرم و تعدادی ملافه برای طلاب در بخش شبانه روزی حوزه علمیه عصمتیه آماده کنم. دوبرابر آنچه درخواست داده بودند، آماده کردم. با همین کار همکاری مان با خانم صفری آغاز شد و ادامه پیدا کرد. بعد از مدتی من را به عنوان دفتر دار خودشان گذاشتند. این کار با روحیه من چندان سازگار نبود. به فکر رسید؛ برای کمک به نیازمندیانی که به حوزه مراجعه می کنند، خیریه ای دایر کنم. پیشنهادش را به حاج خانم دادم و گفتیم اگر اجازه بدهید زیر زمین عصمتیه را تبدیل به خیریه کنم. استقبال کردند و در سال ۵۶ خیریه را در زمین عصمتیه در فلکه آب راه انداختم. کار هم به این صورت بود که با مراجعه

علاقه مندان زن به درس حوزوی و مکانی برای برگزاری مراسم مختلف دعا و مذهبی بوده است.

۵ کتاب تألیفی خانم صفری همچنان مورد استفاده حوزوی ها

کتاب های صرف آسان، صمدیه آسان، ارمان جاویدان، نوید سعادت و چهل حدیث پنج تألیف حاج خانم صفری است که در گذشته تعدادی از آن ها به عنوان درس اصلی در حوزه علمیه عصمتیه تدریس می شد. گوهر شادی با یادی از این کتاب ها می گوید: با آمدن کتاب های جدید در حال حاضر از این پنج کتاب ها به عنوان کمک درسی استفاده می شود.

به گفته وی با بیمار شدن خانم صفری بخش شبانه روزی این حوزه علمیه تعطیل شده است و در حال حاضر ۵۰ طلبه به صورت روزانه در این مکان تحصیل می کنند.

۶۹ سال مدیریت بعد از خودش را مشخص کرد

حوزه علمیه عصمتیه هم زمان با فوت شهر بانو صفری در ۲۶ بهمن به غلامحسین تبریزی (عبدخدایی) واگذار شد. مسئولیتی که گوهر شادی در توضیح آن می گوید: حاج خانم صفری در مشهد از استادی علما و شیخ های مختلفی بهره می برد. یکی از آن ها شیخ غلامحسین تبریزی، پدر همسر بود. سال ۶۹ برای نخستین بار حاج خانم برای مشخص کردن تولیت و مدیر بعد از خود، شیخ را به همراه پسرش و من به حوزه دعوت کرد. همان زمان مدیریت حوزه را بعد از خودش به شیخ غلامحسین تبریزی واگذار کرد که در حال حاضر من که از شاگردان خود حاج خانم بودم، مسئولیت را برعهده دارم. البته طبق سند امضا شده به توصیه خود خانم صفری اگر به هر دلیلی بخش طلاب زنان از این محل جمع شد، باید حوزه علمیه مردان در آن راه اندازی شود.

وقف دو خانه شخصی

شهر بانو صفری بعد از خراب شدن حوزه

از آموزش مستقیم طلاب تا راه دور

در همین رابطه خانم گوهر شادی توضیح می دهد: پدرم اجازه تحصیل در مقاطع بالاتر از دبستان را در مدارس نمی داد. به خاطر همین در سال ۱۳۵۵ وارد حوزه علمیه عصمتیه شدم و پای درس خانم صفری نشستیم. آن زمان خودش بسیاری از درس ها را آموزش می داد. حتی جدا از آموزش طلاب زن در مشهد، آموزش از راه دور را هم در شهرهای دیگر اجرا می کرد. به این صورت که نوارهایی از آموزش دروس پر می کرد و به شهرهای مختلف می فرستاد. مدتی از این کار نگذشت که شروع به دایر کردن شعبه های عصمتیه در شهرهای مختلف کرد. در واقع هر طلبه شهرستانی که از حوزه فارغ التحصیل می شد با تشویق های خانم صفری در شهرش شعبه ای با مدیریت غیر مستقیم خود حاج خانم دایر می کرد.

عصمتیه از ایران تا قطر، بحرین و دب

گوهر شادی با تأکید بر اینکه بیشتر شعبه های عصمتیه ابتدا با نوار کاست اداره می شد، می افزاید: با افزایش تعداد فارغ التحصیلان این حوزه، حاج خانم طلاب زن را برای استادی در شعب به شهرهای مختلف می فرستاد. به عنوان مثال خانم خرسندی را به یزد فرستاده بود. اما روند در کشورهای همسایه فرق داشت. عصمتیه در این کشورها دارای مکان مستقل و استاد بود. قطر و بحرین و دب کشورهای همسایه ای بودند که شعبه داشتند و حاج خانم سالی یک بار به این کشورها و همه شعبات عصمتیه در ایران سر می زد.

آن طور که گوهر شادی می گوید دو شعبه سجاد و رضاشهر حوزه علمیه عصمتیه در مشهد به ترتیب در سال های ۱۳۶۱ و ۱۳۶۵ راه اندازی شده اند.

مدیر کنونی حوزه علمیه عصمتیه در توضیح نحوه آموزش در این مکان می گوید: این حوزه از گذشته تا امروز محل آموزش

هم زمان با
خراب شدن
حوزه علمیه
عصمتیه ما هم
از این حوزه جدا
شدیم